

ERASMIANA

DOOR DRS. N. VAN DER BLOM

EEN ROLLEZANGER AAN DE VOET VAN DE BRONZEN ERASMUS
OP DE GROOTE MARKT

MET het hier afgebeelde schilderijtje (afb. 56) maakte ik kennis via een foto bij het artikel over De Jeugd van Erasmus, dat drs. J. Kluiver in 1969 bijdroeg in *Brabant*, het tijdschrift van de Toeristische Federatie te Brussel. De schilder, I.T. van der Vooren, zo vernam ik later, is een 'primitief', die op het Historisch Museum niet nader bekend is. Ook het Archief kent hem niet. Is hij mogelijk verwant aan de in Pieter Scheen's Lexicon voorkomende schilder van landschappen Jacob van der Vooren, Moordrecht 1820 – Driebergen-Rijssenburg 1883?

Het paneeltje is een charmant geval! De figuren en (soms wat gedrochtelijke) figuurtjes, 28 in getal, zijn stuk voor stuk het bekijken waard. Rechts staat een vrouw, wier zoontje, terwijl hij ons olijk aanziet, volijverig bezig is appels uit een mand van het vrouwtje-met-juk wederrechtelijk in moeder's hand te doen overgaan. Links staat 'de rijkdom'. Terwijl de heer in de lichte overjas voor wat te zien valt alle aandacht heeft, gaat de tweede, die met de rotting, achter zijn keeshond aan juist op het moment, dat een jochie-op-klompen met zijn busje aankomt en zijn drukwerk te koop aanbiedt. Een man, die de heer uitnodigend op dat joch wijst, heeft geen succes: mijnheer 'heeft het al wel gezien'. In de middenpartij lijken leden van het zakkenrollersgilde bezig met hun werk. Terzijde staat nr. 29, een zwijgend personage: Erasmus. Niet beïnvloed door het door de schilder met innige ironie bekeken tafereel leest hij in zijn boek, zoals hij in 1520/30 al als de lezende wijze stond terzijde van de langs hem trekkende stoet der volgelingen van Sinte Reynuut – waarvoor zie *Erasmus en zijn Tijd*, de catalogus van het museum Boymans-van Beuningen van 1969, I nr. 155, II afb. 120.

De hoofdpersonen van de voorstelling zijn ongetwijfeld de man en de vrouw, die zich naar de toeschouwers keren, samen met de persoon (een vrouw?), die met de hand wijst op een scherm met vier maal vier afbeeldingen. Van deze firma zijn de jongen met de